

Aleksandra Naglik

e-mail: 188077@student.ue.wroc.pl

ORCID: 0009-0008-4556-501X

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

Wyzwania biegłego rewidenta w kontekście ochrony danych osobowych

DOI: 10.15611/2025.56.6.10

JEL Classification: M42, G38, K24

© 2025 Aleksandra Naglik

Praca opublikowana na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0). Skrócona treść licencji na <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.pl>

Cytuj jako: Naglik, A. (2025). Wyzwania biegłego rewidenta w kontekście ochrony danych osobowych. W: M. Biernacki i R. Kowalak (red.), *Rachunkowość* (s. 106-114). Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Streszczenie: Decyzją Urzędu Ochrony Danych Osobowych firmy audytorskie oraz biegli rewidentzi pełnią rolę samodzielnych administratorów, co wiąże się z koniecznością spełnienia wymogów zawartych w regulacjach odnośnie do ochrony danych. W artykule omówiono główne wyzwania związane z ochroną danych osobowych, z którymi muszą mierzyć się biegli rewidentzi, świadcząc usługi rewizyjne. Przeprowadzono również badanie empiryczne mające na celu wyłonienie najbardziej problematycznych obszarów w zakresie ochrony danych osobowych badanego podmiotu.

Słowa kluczowe: biegły rewident, administrator danych osobowych, ochrona danych osobowych, RODO

1. Wprowadzenie

Aktualnie obowiązujące regulacje dotyczące ochrony danych osobowych wprowadziły szereg wyzwań dla różnych grup zawodowych, w tym także dla biegłych rewidentów. Biegły rewident w związku z wykonywaniem czynności rewizji finansowej ma dostęp do szerokiego zakresu danych, takich jak dane osobowe kontrahentów, klientów oraz pracowników badanego podmiotu. W konsekwencji konieczne jest dostosowanie procedur audytorskich do obowiązujących przepisów związanych z ochroną danych osobowych oraz zarządzania ryzykiem, które wiąże się z ich przetwarzaniem. Naruszenie regulacji może skutkować zarówno sankcjami finansowymi oraz utratą reputacji firmy audytorskiej, dla której pracuje biegły rewident, jak i osłabieniem statusu zawodu zaufania publicznego.

Biegły rewident, jako osoba badająca sprawozdania finansowe, odgrywa kluczową rolę w potwierdzeniu rzetelności oraz wiarygodności danych finansowych badanych podmiotów. Jego działalność regulują przepisy krajowe, w tym Ustawa z dnia

11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U.2024.0.1035 t.j.), jak również Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej. W kontekście ochrony danych osobowych pojawia się obowiązek wykonywania czynności rewizji finansowej zgodnie z regulacjami w tym zakresie, co wiąże się z koniecznością zarówno znajomości aktualnie obowiązujących przepisów, jak i wdrożenia procedur zapewniających skuteczną ochronę przetwarzanych danych.

Celem artykułu jest analiza wyzwań związanych ze skuteczną ochroną danych osobowych, z którymi biegli rewidenty muszą się mierzyć w codziennej praktyce zawodu, identyfikacja kluczowych problemów oraz wskazanie możliwych rozwiązań, aby ułatwić skuteczne i bezpieczne przetwarzanie danych podmiotów korzystających z usług rewizji finansowej. Metody badawcze zastosowane w artykule obejmowały analizę literatury oraz obowiązujących aktów prawnych. Przeprowadzono również badanie empiryczne wśród biegłych rewidentów mające na celu wyłonienie najbardziej problematycznych obszarów związanych z przetwarzaniem danych osobowych.

2. Biegły rewident jako administrator danych osobowych

W Ustawie z dnia 24 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781, dalej: ustawa o ochronie danych osobowych) oraz w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.L119 z 4.5.2016, s. 1, dalej: RODO) zostały zawarte szczegółowe wytyczne odnośnie do skutecznej ochrony danych osobowych. Poprzez zawartość przepisów nadal budzą niepewność relacje w systemie ochrony danych. Kwestią szczególnie problematyczną jest, czy dany podmiot jest administratorem danych, czy tylko podmiotem przetwarzającym. Oba te statusy wiążą się z innymi uprawnieniami oraz odpowiedzialnością za prawidłową ochronę danych osobowych.

Zgodnie z art. 4 pkt. 7 RODO administrator to „osoba fizyczna lub prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych”. Odgrywa on więc kluczową rolę w systemie przetwarzania danych, ponieważ samodzielnie decyduje o celu oraz sposobach ich przetwarzania, co będzie miało swoje odzwierciedlenie w efektywnej ochronie danych osobowych. Pełnienie tej funkcji łączy się z dużą odpowiedzialnością za bezpieczeństwo przetwarzanych danych danego podmiotu.

Kolejnym pojęciem związanym z ochroną danych jest definicja „podmiotu przetwarzającego”. Na mocy art. 4 pkt 8 RODO podmiot przetwarzający oznacza „osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który przetwarza dane osobowe w imieniu administratora”. Pełnienie roli podmiotu przetwarzającego wiąże się ze znacznie mniejszą odpowiedzialnością, ponieważ nie ma on wpływu na sposób ochrony danych, a jedynie wykonuje zlecenia wydane przez administratora.

W powyższych źródłach prawa nie został ściśle sprecyzowany status prawny firm audytorskich oraz biegłych rewidentów przeprowadzających badanie sprawozdań finansowych. Fakt niedoprecyzowania przepisów wywołał liczne wątpliwości, czy powyższe podmioty są „administratorami” danych osobowych, czy jedynie „podmiotami przetwarzającymi”. Z tego też względu Polska Izba Biegłych Rewidentów, zwana dalej PIBR, wystosowała oficjalną prośbę do Prezesa Urzędu Danych Osobowych o wydanie interpretacji w tym temacie. W piśmie zostały przedstawione argumenty przemawiające za faktem, że firmy audytorskie oraz biegli rewidenty wykonując swoje usługi, powinni być klasyfikowani jako administratorzy. Swoje stanowisko PIBR popierała następującymi przesłankami:

- Biegli rewidenty w stosunku do podmiotów, dla których są świadczone usługi rewizji finansowej, pozostają w stosunkach niezależnych odnośnie do zakresu oraz sposobu przetwarzania danych. Nie podlegają także kontroli przez klienta i nie są związani jego poleceniami, co wiąże się z posiadaniem pełnej dowolności oraz niezależności. Ponadto klient nie ma kompetencji kontrolnych, charakterystycznych dla relacji administrator (klient) i podmiot przetwarzający (biegły rewident).
- Firmy audytorskie oraz biegli rewidenty są zobowiązani do zachowania tajemnicy zawodowej. Obowiązkiem są objęte wszystkie dane, które były wykorzystywane oraz przetwarzane podczas wykonywania usługi. Zachowanie tajemnicy zawodowej nie jest ograniczone w czasie, a sam sposób zabezpieczenia danych nie podlega kontroli ani nadzorowi przez klienta.
- Podczas wykonywania usług rewizyjnych biegli rewidenty są zobligowani do podejmowania działań związanych z przetwarzaniem danych. Przykładem mogą być obowiązki sygnalizacyjne wiążące się z zawiadomieniem odpowiednich organów o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, jak również informowanie o zaistniałych nieprawidłowościach. W zakresie, w którym naruszenia dotyczą danych osobowych, biegły rewident ma prawo do oceny i podjęcia decyzji w sprawie sposobów przetwarzania danych.
- 4 maja 2019 roku nastąpiła nowelizacja ustawy o biegłych rewidentach wprowadzająca art. 2b, w którym zawarto szczegółowe przepisy odnośnie do przetwarzania danych przez audytorów.

Zgodnie ze stanowiskiem Urzędu Ochrony Danych Osobowych biegli rewidenty pełnią rolę **administratorów**. Interpretacja została poparta faktem, iż biegły rewident oraz firmy audytorskie wykonując usługi rewizji finansowej, nie są związani poleceniami klienta oraz muszą działać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto obowiązujący art. 2b Ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym wskazuje na sposoby zabezpieczenia danych w ramach działalności firm audytorskich oraz biegłych rewidentów. W związku z powyższym relacja pomiędzy biegłym rewidentem a klientem świadczy o występowaniu roli samodzielnego administratora osoby przeprowadzającej badanie.

3. Wyzwania biegłego rewidenta w kontekście ochrony danych

Posiadanie statusu administratora danych osobowych przez biegłych rewidentów wiąże się z szeregiem wyzwań, z którymi muszą się mierzyć w codziennej praktyce zawodu. Głównym aspektem jest niezależność, którą powinien zachować biegły rewident zarówno w trakcie, jak i po zakończeniu wykonywania usług rewizji finansowej w stosunku do badanego podmiotu. Niezależność, zwana także mianem niezawisłości, autonomii i suwerenności stanowi podstawę rzetelności oraz obiektywizmu niezbędnego do udzielenia wiarygodnej opinii na temat badanego sprawozdania finansowego (Gabrusewicz, 2014, s. 63). Oznacza to, że osoba przeprowadzająca badanie powinna działać w sposób samodzielny, opierając się jedynie na przepisach prawa oraz zasadach etyki zawodowej, również w kontekście zakresu oraz sposobu przetwarzania danych. Ponadto biegli rewidenty, pełniąc rolę administratorów, powinni stale podnosić swoje kwalifikacje z zakresu ochrony danych osobowych i standardów audytorskich. Przestrzeganie tych zasad jest kluczowe zarówno w celu efektywnej ochrony danych, jak i dla utrzymania statusu zawodu zaufania publicznego. W praktyce mogą wystąpić różne okoliczności zagrażające niezależności biegłego rewidenta, takie jak czerpanie korzyści własnych, nadmierna zażyłość czy zastraszanie (Sawicki, 2013, s. 8).

Po oficjalnym oświadczeniu Urzędu Ochrony Danych Osobowych w sprawie posiadania statusu administratora do ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytowych oraz nadzorze publicznym został wprowadzony art. 2b stanowiący doprecyzowanie wymagań dotyczących ochrony danych osobowych. Zgodnie z nim dane osobowe przetwarzane w celu realizacji zadań lub obowiązków określonych w ustawie i rozporządzeniu nr 537/2014 podlegają przeglądowi nie rzadziej niż co 5 lat od dnia ich uzyskania. Dane osobowe podlegają zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu polegającym co najmniej na:

- dopuszczeniu przez administratora danych do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób do tego uprawnionych;
- pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy;
- regularnym testowaniu i doskonaleniu stosowanych środków technicznych i organizacyjnych;
- zapewnieniu bezpiecznej komunikacji w sieciach teleinformatycznych;
- zapewnieniu ochrony przed nieuprawnionym dostępem do systemów informatycznych;
- zapewnieniu integralności danych w systemach informatycznych;
- określeniu zasad bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych.

Przestrzeganie zasad wynikających z art. 2b ma kluczowe znaczenie dla wiarygodności pracy biegłego rewidenta, ponieważ pozwala zachować obiektywizm w ocenie

sytuacji finansowej badanego podmiotu. W kontekście ochrony danych oznacza to m.in. konieczność stosowania odpowiednich środków technicznych oraz organizacyjnych w celu zabezpieczenia informacji przed nieuprawnionym dostępem. Obowiązek zabezpieczenia danych wskazuje także na odpowiedzialność biegłego rewidenta za właściwe zarządzanie informacjami oraz dokumentami, które uzyskuje w trakcie wykonywania usługi badania sprawozdania finansowego.

Istotnym zagadnieniem związanym z ochroną danych osobowych jest również zachowanie tajemnicy zawodowej. Zgodnie z art. 78 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym biegły rewident oraz firma audytorska są zobowiązani zachować w tajemnicy wszystkie informacje i dokumenty, do których mieli dostęp w trakcie świadczenia usług atestacyjnych oraz usług pokrewnych. Do przestrzegania tajemnicy zawodowej są zobowiązane również inne osoby, którym udostępniono informacje objęte tą tajemnicą, chyba że na ich ujawnienie zezwalają przepisy odrębne (Dz.U.2024.0.1035 t.j.). Obowiązek zachowania poufności informacji ma charakter bezterminowy, czyli biegły rewident nie może dzielić się uzyskanymi informacjami nawet po zakończeniu czynności rewizyjnych. Przetwarzanie danych osobowych zgodnie z zasadami legalności, rzetelności i przejrzystości musi posiadać podstawę prawną oraz jasno określony cel. Ponadto biegły rewident jest zobowiązany do przestrzegania zasady minimalizacji danych, czyli przetwarzania wyłącznie informacji, które są niezbędne do wystawienia wiarygodnej opinii na temat badanego podmiotu.

Wraz z potwierdzeniem statusu biegłego rewidenta jako administratora danych osobowych pojawiły się dodatkowe obowiązki związane z prowadzeniem dokumentacji. Biegli rewidentci oraz firmy audytorskie są zobowiązani do wdrożenia odpowiednich procedur i polityki ochrony danych. Polska Izba Biegłych Rewidentów opublikowała wzory umów dotyczących przeprowadzania badań sprawozdań finansowych, uwzględniające zmianę statusu biegłego rewidenta z podmiotu przetwarzającego na administratora danych. Firmy audytorskie muszą dostosować swoje procedury do wymogów RODO, co obejmuje m.in. prowadzenie rejestru czynności przetwarzania danych oraz zapewnienie środków ochrony danych zgodnie z obowiązującymi regulacjami. Dokumentem, na którym można oprzeć skuteczność zastosowanych rozwiązań, będzie polityka ochrony danych osobowych, która powinna być wydana przez administratora danych (Durbajło-Mrowiec, 2018, s. 48).

W kontekście ochrony danych istotnym aspektem jest także obowiązek zgłaszania potencjalnych oszustw i nieprawidłowości finansowych. Krajowe Standardy Rewizji Finansowej zgodnie z Krajowymi Standardami Badania o numerach 240, 315 i 330 określają wymagania dokumentacyjne dotyczące ryzyka oszustwa w badanym sprawozdaniu finansowym. Na etapie szacowania ryzyka należy udokumentować decyzje podjęte w trakcie dyskusji zespołu przeprowadzającego badanie związane z podatnością sprawozdania finansowego na istotne nieprawidłowości spowodo-

wane oszustwem, rozpoznanie oraz ocenę ryzyka nieprawidłowości powstałej na skutek oszustwa, jak również sposób postępowania w przypadku wykrycia naruszeń (Konopacki, 2008, s. 44). Wykryte naruszenie powinny zostać zgłoszone odpowiednim organom. Zignorowanie ich może skutkować sankcjami, a nawet karą ograniczenia wolności dla osoby wykonującej usługi rewizyjne.

4. Próba oraz metody badawcze

Obowiązek ochrony danych osobowych przez biegłego rewidenta ma swoje odzwierciedlenie w praktycznym wykonywaniu zawodu. W celu identyfikacji największych wyzwań w tym obszarze przeprowadzono badanie empiryczne przy zastosowaniu ankiety badawczej. Została ona skierowana do biegłych rewidentów aktywnie wykonujących zawód, biegłych rewidentów seniorów oraz asystentów biegłego rewidenta.

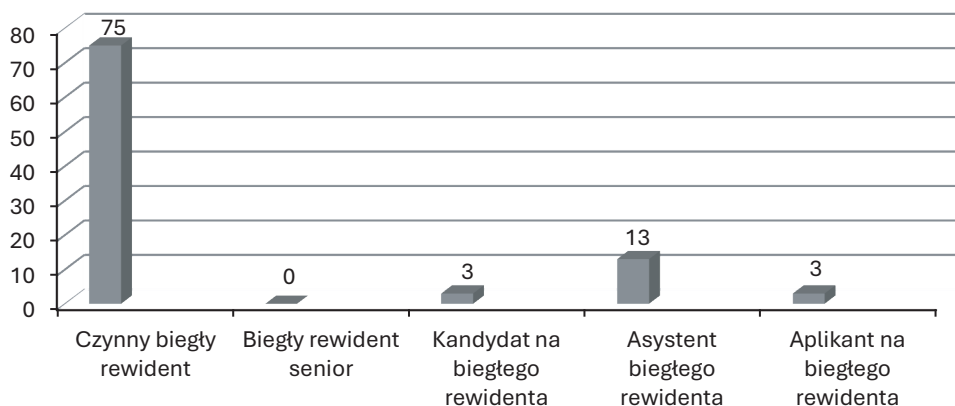
Przygotowane badanie składało się z pięciu pytań. Pierwsze trzy miały charakter zamknięty. Na ich podstawie uzyskano informacje o:

- 1) aktualnym statusie w kontekście wykonywania zawodu biegłego rewidenta,
- 2) znajomości przepisów wynikających z faktu bycia administratorem danych osobowych,
- 3) obszarach najbardziej problematycznych w kontekście ochrony danych.

Pozostałe dwa pytania wymagały napisania samodzielnej odpowiedzi. Poruszono w nich zagadnienia dotyczące aktualnie istniejących regulacji i ich wpływu na praktyczną pracę biegłego rewidenta, jak również aspektów, które gdyby zostały uregulowane w ustawie, mogłyby wspomóc wykonywanie obowiązków zawodowych. Wielkość próby została oszacowana na 150 osób, natomiast zwrotność ankiet wyniosła 62% (otrzymano 93 odpowiedzi).

5. Wyniki

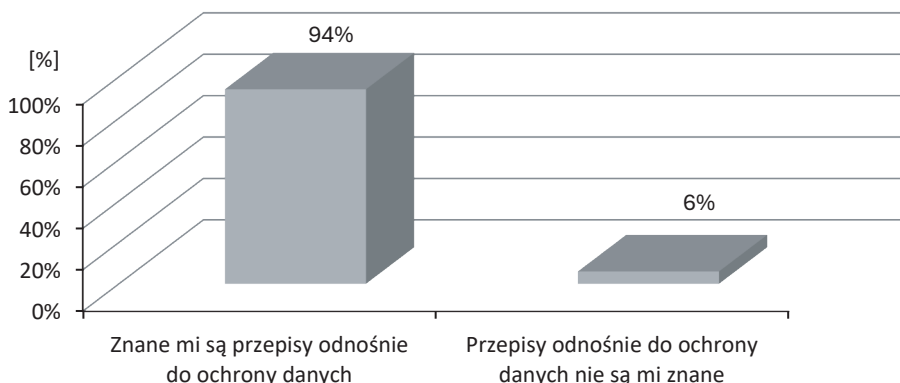
Pierwsze pytanie dotyczyło aktualnie posiadanego stanowiska w kontekście wykonywania zawodu biegłego rewidenta. Niemal 81% respondentów (75 osób) posiada kwalifikacje oraz aktywnie wykonuje zawód. Drugą najczęściej zaznaczaną odpowiedzią było stanowisko asystenta biegłego rewidenta (13 osób). Trzy osoby spośród zbadanej grupy są kandydatami na biegłego rewidenta i rozpoczęły proces certyfikacji, ale nie mają doświadczenia w tym obszarze. Kolejne trzy osoby aktualnie są w trakcie aplikacji niezbędnej do pozyskania tytułu, z czego jedna pełni jednocześnie rolę asystenta. Wśród badanej grupy nie było biegłego rewidenta seniora, czyli osoby, która osiągnęła wiek emerytalny i na swój wniosek wystąpiła z samorządu biegłych rewidentów. Omówione wyniki zostały przedstawione na rysunku 1.

Rys. 1. Posiadana pozycja zawodowa w kontekście zawodu biegłego rewidenta

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych.

Drugie pytanie (rys. 2) sprawdzało znajomość aktualnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych i umiejętności ich zastosowania w kontekście audytu finansowego. Niemal 94% respondentów zadeklarowało, że zaznajomili się z obecnymi regulacjami. Jednakże 6% badanych stwierdziło, że przepisy odnośnie do zabezpieczenia danych nie są im znane, co może świadczyć o konieczności większego skupienia uwagi na tym zagadnieniu przykładowo podczas obowiązkowych kursów doszkalających.

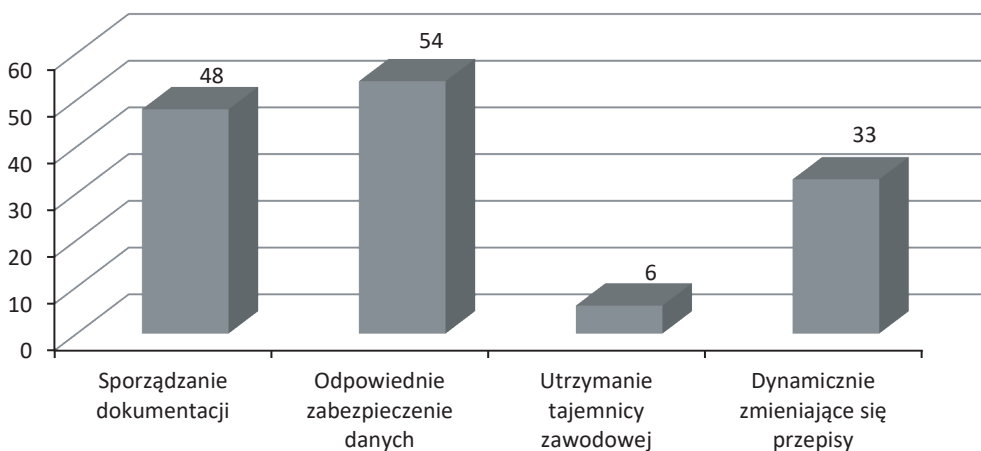

Rys. 2. Znajomość przepisów odnośnie do ochrony danych osobowych

Źródło: opracowanie własne.

Trzecie pytanie (rys. 3) dotyczyło najbardziej problematycznych obszarów pracy biegłego rewidenta związanych z regulacjami dotyczącymi ochrony danych. Większość badanych stwierdziła, że największy problem stanowi odpowiednie zabezpieczenie danych osobowych spowodowane m.in. brakiem ujednolicenia zasad anonimizacji

danych oraz zbyt ogólne przepisy w tym zakresie. Poprzez brak szczegółowych regulacji biegli rewidentzi zabezpieczają dane podmiotów, dla których świadczą usługi rewizji finansowej, opierając się głównie na swoim doświadczeniu zawodowym. Ryzyko wypłynięcia danych osobowych stanowi więc problematyczny obszar w codziennej praktyce zawodu. Drugim problematycznym obszarem wskazywanym przez respondentów było sporządzanie odpowiedniej dokumentacji zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Wyzwaniem dla biegłych rewidentów jest również konieczność szkolenia się oraz odpowiednia interpretacja przepisów związanych z obowiązkami administratora. W związku ze skomplikowanymi przepisami o ochronie danych dobrym rozwiązaniem byłaby organizacja szkoleń przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów na temat skutecznego zabezpieczenia danych oraz ich przetwarzania w ramach obowiązku obligatoryjnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Utrzymanie tajemnicy zawodowej nie stanowi problematycznego obszaru w praktyce zawodu.

Rys. 3. Obszary problematyczne w pracy biegłego rewidenta związane z ochroną danych osobowych

Źródło: opracowanie własne.

Ostatnie dwa pytania dotyczyły regulacji związanych z przetwarzaniem oraz ochroną danych osobowych. Respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytania, czy istnieją aspekty, które powinny zostać uregulowane w ustawie w celu ułatwienia wykonywania usług rewizji finansowej, oraz czy uważają, że któryś z aktualnie obowiązujących przepisów utrudnia codzienną praktykę zawodu. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że obowiązujące przepisy nie stanowią utrudnienia, jednak sformułowane są w zbyt ogólny sposób. Obecnie obowiązujące regulacje w dalszym ciągu budzą wątpliwości, jakie środki powinien zastosować biegły rewident w celu ochrony danych osobowych klienta. Ustanowienie konkretnych standardów anonimizacji danych pozwoliłoby na ograniczenie ryzyka wypłynięcia danych osobowych badanego podmiotu. Kwestią problematyczną w praktyce zawodu jest również brak uszczegółowienia w ustawie, jakie dane może pozyskiwać biegły rewident podczas wykonywania

czynności rewizyjnych. W konsekwencji badane jednostki często nie chcą udostępniać swoich danych, powołując się na przepisy RODO, a same przepisy o ochronie danych osobowych często są nadużywane. Dodanie zapisu odnośnie do zakresu danych możliwych do uzyskania ułatwiłoby codzienną praktykę zawodu i ograniczyło problemy z pozyskiwaniem danych przez biegłych rewidentów, jak również nadużywania przepisów o ochronie danych przez jednostki korzystające z usług badania sprawozdania finansowego. Ponadto skutecznym środkiem zaradczym byłoby stworzenie jednolitych wzorów umów na wykonanie usługi zgodnie z zasadami ochrony danych, niezbędnych do spełnienia wymogów dokumentacyjnych.

Obecnie kwestia skutecznego zabezpieczenia danych przez biegłych rewidentów oraz firmy audytorskie jest poruszana stosunkowo rzadko, co ma swoje odzwierciedlenie w dużej niepewności podczas wykonywania usług badania sprawozdań finansowych.

Literatura

- Durbajło-Mrowiec, M. (2018). Ochrona danych osobowych w rachunkowości. W: Ćwiąkała-Małys i M. Karpińska (red.), *Prawno-finansowe systemy funkcjonowania wybranych jednostek organizacyjnych* (s. 39-53). Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Gabrusewicz, W. (red.). (2014). *Audyt sprawozdań finansowych*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne.
- Konopacki, A. (2008). *Ryzyko badania w rewizji sprawozdań finansowych*. Krajowa Izba Biegłych Rewidentów.
- Pismo Polskiej Izby Biegłych Rewidentów do Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 27 września 2019 r. (zn. P-201190927-001) dotyczące statusu firm audytorskich oraz biegłych rewidentów
- Pismo Urzędu Ochrony Danych Osobowych z dnia 18 października 2019 (zn. ZSPU.027.477.2019. PM.55691) dotyczące statusu firm audytorskich oraz biegłych rewidentów
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz.U.UE.L.2014.158.77)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U.L119 z 4.5.2016, s. 1)
- Sawicki, K. (2013). Obiektywizm i niezależność biegłych rewidentów i księgowych według kodeksów etyki zawodowej i przepisów prawa. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia*, 2(61), 581-594.
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U.2024.0.1035 t.j.)
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U.2019.1781 t.j.)

Auditor's Challenges Related to Personal Data Protection

Abstract: By the decision of the Office of Personal Data Protection, audit firms and expert auditors act as independent administrators, which entails the need to comply with the requirements contained in the data protection regulations. The article discusses the main challenges related to personal data protection that expert auditors have to face when providing audit services. An empirical study was also conducted to identify the most problematic areas regarding personal data protection of the subject under investigation.

Keywords: certified auditor, data controller, personal data protection, GDPR